

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

42. SZÁM

2022 ÁPRILIS-JÚNIUS

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK: negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor

A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba

Lakó Antal

Vajó Sándor

Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

ADÓSZÁMUNK: 188044861-1-15

Tisztelt Madárbarát

Rendhagyó módon, kiadványunk 42. számában több írást is egyetlen fajnak szenteltünk, a szürke csicsörkének. Két kiváló tenyésztői beszámoló mellett a faj első, hiteles tenyésztésének leírását is közöljük, a neves bácsalmási tenyésztő, Harton József egykori cikke alapján.

Aktualitását az írásoknak az adja, hogy a szürke csicsörke – a mozambik csicsörke mellett – az egyetlen csicsörkefaj, melynek példányai még elérhetők idehaza és Európában. Mint a rokon fajok esetében már láttuk, ez az állapot nem tart örökké, külföldi szállítmányok nagyon ritkák, a külföldi tenyésztett madarak nagyon drágák, mely okokból számítani lehet az állományok összeomlására a tenyészetekben.

A beszámolók segítségével iránymutatást kaphatunk e gyönyörűen éneklő pintyfélé tenyésztéséhez, mely az egyetlen módja állományoknak a fenntartásához. Köszönjük a két tenyésztőtársunk írásait!

Május végéig az alapítvány kuratóriuma a törvényi előírásoknak megfelelően ez évben is benyújtotta adóbevallását, az jövedelemadó 1%-os fogadásához szükséges bevallását, az Országos Bírósági Hivatalhoz a számviteli beszámolóját, illetve a központi Statisztikai Hivatalnak a statisztikai beszámolóját.

Köszönjük azoknak a madárbarátoknak a segítségét, akik felajánlották személyi jövedelemadójuk 1%-át részünkre. Ez az anyagi segítség nagyon fontos Alapítványunk működéséhez.

Várjuk természetesen ez évben is ajánlásait a 2022-es év díjazottjára, mely díj átadására az őszi kiállítások egyikén fog sor kerülni. Válasszuk ki együtt azt a tenyésztőt, aki pályafutása során a legtöbbet tette a hazai díszmadartenyésztés érdekében!

A nyár hátralevő részéhez kívánunk sok pihenést és kikapcsolódást, eredményekben bővelkedő tenyészévet minden olvasónak és madárbarátnak!

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL 42. RÉSZ

A vöröscsőrű szövőmadár

Afrikában a köles és más gabonafélék érésekor óriási csapatokban jelennek meg a földeken a vöröscsőrű szövőmadarak, s tetemes károkat okoznak. Védekeznek is ellenük minden eszközzel. Ez a faj nem tartozik a színpompás madarak közé. Három alfaja van, közülük a legszebbnek tollazatán a fekete álarc körül, a begyén és a mellén halvány rózsaszínű futtatás látszik. A hím csőre vörös, a tojóé a költés időszakában sárga, egyébként ugyancsak vörös.

Hazájában a száraz szavannák lakója. a magas fűben, a fák alacsony ágai között egymás közelében százával szövik oldalt bebújó nyílással ellátott, ököl nagyságú fészkeiket, melyek zöld fűből készült vékony, de erős alkotmányok.

Fogságban a nyugodtabb szövőmadarak közé tartozik. Lakótársaival általában jól megfér. Szorgalmasan szövi fészket, egyiket a másik után, de sikeres költés nagyon ritkán adódik. egyetlen tojóval él. Tanácsos egy volierben több párt tartani, ilyenkor inkább lehet szaporulatra számítani.

Nagyon szeretem a szövőmadarakat, de eddig sohasem sikerült egy vöröscsőrű párhoz jutnom. Egy ízben vettem egy tojót, ugyanakkor kaptam egy vörösfejű szövőmadár hímét. Ez a faj legközelebbi rokona a vöröscsőrűnek, de annál is jámborabb.

Reméltem, hogy egymásra találnak és lesz költési eredmény. Nem csalódtam a hím hamarosan szőtt egy öklömnyi fészket, a tojó elfoglalta és letojta három világoskék tojást.

Csak egyetlen fióka kelt ki, ezt a mamája buzgón etette begyéből egy hétig, keményre főtt tojással és lisztkekaccal. A 7. naptól kezdve azonban éjjel már nem melegítette a kicsit, ezért az erős éjjeli lehülés után kimúlt szegény. A tojó rövidesen újra tojt 3 tojást.

Folytatjuk.

Kistenyésztők lapja 1985. április

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

55. RÉSZ

A szürke csicsörke (*Serinus leucopygius*) első hazai tenyésztése

(Greuedelsänger-Szürkecsíz tenyésztése)

Hazája Északnyugat-Afrika. Nagysága 10,5-11 cm, a nálunk honos sárgás-zöld csíztól kissé karcsúbb.

Színe világosszürke, hát és szárny sötétszürkében átmenő enyhén barnás, begy szürkés csíkozásból átmenő fehér, mely alul a farktollakig tart, ugyancsak fehér a farktő, amiért sok helyen fehér farktövű csíznek is nevezik. a nemek egyformák, talán egy kevéssel erősebb a hímnél a fehér, és a tojó kissé kisebb. Repülése pillangós, halk és a levegőben szinte egyhelyben megáll, e helyzetben végzi támadását a tőle félni nem akaró madárnál.

Kis helyen tárolt tenyészpár más madárral szemben eléggé agresszív, ezért is, de a fiókák iránti koncentráció nevelésekor ajánlatos elkülönítve tartani. Egészséges madár tartásához szükséges a gondos táplálás. Különösen kora tavasszal jelentkező D vitamin hiány miatt csíráztatott magvak (36 órás csíráztatás után) néhány csepp csukamájolajat adunk, nagyon gyakori főleg az import madárnál a szemgyulladás, ez esetben a madár csak fájdalommal tudja nyitva tartani duzzadt szemhéját, és amennyiben be nem avatkozunk a gyulladás váladékától a szem összeragad, ami éhhalálhoz vezet. Megelőzéshez vagy gyógyításhoz ajánlott a lakhely tisztántartása, ülőrudak lemosása, gyakori tiszta fürdővíz, szem kamillateás lemosása, és megfelelő vitaminok biztosítása.

Helmut Dost szerint a szürkecsíz (szürke csicsörke- a szerk) a magevők között a legjobb énekesek közé sorolható, de ugyanakkor rossz is lehet, ezt én is tapasztaltam. Kaptam Pitelka sporttárstól egy pár csízt (import), a hím eléggé sokára, de megszólalt, egy erőteljes, talán a kanáritól is hangosabb, de hosszabb, aránylag eléggé egyhangú ismételt tónussal. A kontra, vagyis a fia, aki füttyös kanárik szomszédságában nevelkedett, még halk, de rendkívül változatos dallamok kezdenek kibontakozni. Egyedül tartott hím a vedlés kivételével szinte egész évben füttyöl

Nálam 100x 120 x 180-as belső volierben, kanárik és hullámosasztrild társaságában kezdtek fészkelni. Első tünetek, amire felfigyeltem, a lakásuk felső terében nem tűrtek meg egy madarat sem (kivéve fent egyik sarokban fészkelő kanári), de érthetetlen volt, hogy egymást sem tűrték, főleg amikor a hím énekelt a tojó rögtön megzavarta.

A tojó egy 15 x 15-ös nyitott ládikóban amelyben finomabb szénából egy fészekkezdeményt csináltam, befejezett egy gömbölyű, nyitott tengelic (stiglinc) fészek utánzatot, tömör és művészien szép volt, gyökér, fűszál, kócpamut félét használt fel. Február 27.-én tojta az első tojást, utána még kettőt, 13 napra kelt fiókákat kidobták, március 25.-én ismét letoj, ekkor kettőt felneveltek, amelyek 19 napra hagyták el a fészket.

Életmódja és tenyésztése sok esetben megegyezik a kanárral, talán ezért vált lehetővé Helmut Dost szerint a keresztezés kanári, Mozambik girlitz (mozambik csicsörke – a szerk.), Hartlaubgirlitz (a mozambik csicsörke egyik alfaja – a szerk) és Angolagirlitz-el (angolai csicsörke –a szerk).

Tápláléka köleskeverék, fénymag, mák, vagyis lehetne mondani egy jó minőségű kanári vagy stiglinckeverékkel beéri, szerintem az adagot kiporciózni nem szabad, a válogatást meg kell engedni.

Nevelő tápláléknak 1 percig főtt lisztkukacot apróra vágva, tojásreszeléket, rétihangyatojást, csíráztatott magvak, tejben áztatott zsemle, félérett magvak és zöldleledel, az utóbbiakat nemcsak a nevelő, hanem minden madárnak adni kell. nagyobb röpdében tartott madaraknál rendszeresen adható lágyeleség, nem kell félni az elhízástól. Én fűtött helyiségben teleltetek, de Helmut szerint mínusz öt foknál is neveltek.

Harton József
Díszmadártenyésztés 1973.

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

56. RÉSZ

Egy művészi énekes szerény köntösben A szürke csicsörke

Kevés olyan madárfaj van a hazai díszmadártenyésztés palettáján, mely annyira tűzbe tudna hozni, mint a szürke csicsörke (*Serinus leucopygius*).

Nem a kinézete az, ami miatt reá esett a választásom már nem egy alkalommal, mivel egy első ránézésre semmitmondó szürkés alapszínű madárkának tűnik. A mindössze 11-12 cm-es testnagysága sem az, ami felhívhatná rá a figyelmet. Számomra sokkal inkább az éneke az, ami megdobogtatta kicsinynek nem nevezhető szívemet. A rokon mozambik csicsörkének (*Serinus mozambicus*) sem éppen utolsó az éneke, de szerintem a Szudánban és Angolában is előforduló szürke csicsörke hímek énekteljesítménye sokkal szebb. Kifinomultabb, talán egy pöttyet lágyabbnak is tűnhet, ugyanakkor fordulatokban gazdagabb, változatosabb. Persze ez igencsak szubjektív álláspont, és meglehet, hogy erősen elfogult is vagyok eme mindössze két alfajjal előforduló szürke köntösű énekművésszel kapcsolatban, de bocsájtassék ez meg nekem.

E sorok lepötyögése idején sajnos nincs madártenyészetemben egyetlen példány sem a szóban forgó csicsörkefajból, de szerencsére már több ízben birtokolhattam őket, és tenyésztésük is sikerült. A mozambik csicsörkékről köztudott, hogy a mi éghajlatunkon leginkább nyár végétől, kora ősztől kezdődően lehet őket tűzbe hozni, ezt a szürke csicsörkéről nem merném határozottan állítani.

Volt olyan tenyészpárom, melyek a szilvaérés idején fogtak fészeképítésbe, legutóbb pedig április derekán leptek meg fiókákkal. Róluk szeretnék ejteni néhány szót, esetleg kacifántos mondatot. Fajtik Gábortól vásároltam őket. Három madarat hirdetett, és magam sem tudom megnevezni az okát, de Szépmagam két tojót igyekeztem Tőle vásárolni. A madarakat egy 40x40x30 cm-es tenyészkalitkában helyeztem el. Nyugodtan vesse rám a követ, az, aki még nem költetett ilyen, akár kicsinek is nevezhető kalitkában, de nálam a színganáriák is ilyen méretű kalitokban szaporodnak.

Tudom, persze, hogy túl nagy kalitka nincs, meg, hogy a legnagyobb kalitka is kicsi a szabad Természethez képest, de a hely, ahol tartom őket nem elegendő nagyobb kalitok üzembe állításához, így tehát madaraimnak be kell érniök velük.

Visszakanyarodva a megvásárolt két szürke csicsörkéhez, igencsak nagy volt az örömöm, mikor egyiküket lélegzet elállító éneklésen sikerült rajtakapnom. Nem is tévővázhattam sokat, kanárimadaraknál is jól bevált nyitott fészekkosarat kínáltam fel nekik, melyet én magam pakoltam meg száraz fűszálakkal, mintegy fészekalapot képezve a műanyag csészében. Kókuszrostokat és fehér színű cérnaszálacskákra erősen hajazó Vitte Mollen fészekbélést is kaptak madaraim.

Egy mindössze 4 cm belső átmérőjű lágyeleségtartó edényke is tartozéka volt a kalitkának, és bármennyire is szerettem volna, de a horvát, piros színű gyűrűt lábán viselő tojó szürke csicsörke nem a szerintem művészien megépített fészekbe, hanem ebbe a pindur műanyag edénybe rakta le tojásait. Olyan picinyke volt az edény, hogy a fészekanyag szinte el sem fért benne, ha meg tettem bele valamicskét, a közben kotlásnak indult tojó kimocorogta maga alól. Tojóm kategorikusan három tojást rakott le, amiből sajnos csak egyetlen bizonyult termékenynek.

Ez persze ráfogható a miniatűr fészekalkalmazhatosságra is, az igazat azonban már soha nem fogom megtudni. A hímen nem múltott semmi. Lankadatlanul énekelt párjának, és kopuláltak is több alkalommal a tojásrakást megelőzően.

Madaraim alaptakarmánya egy egzóta magkeverék volt, melyet én még felturbóztam négermaggal, fűmaggal, és fehér perillát is tartalmazó Manitoba kanári magkeverékkel. Lisztbogár lárvákat, hernyókat nem etettem e fajjal, pedig annak idején a rokon mozambik csicsörkéek igen nagy előszeretettel fogyasztották. Lágyeleség a kotlási időt kivéve mindig állt madaraim etetőedényeiben, fűrtös kölest (sárga) szinte majd minden nap kaptak tőlem.

Zöldet alma és saláta, nem utolsósorban gyermekláncfű levél formájában biztosítottam nekik. A kotlási periódus utolsó stádiumában, egészen pontosan a kelés előtt egy-két nappal a tojásokat langyos vízfürdőbe tettem, ahogyan azt kanárimadaraimnál is véghez vittem minden alkalommal. Csupán néhány másodperces aktus volt ez részemről, de így tökéletesen meg tudtam bizonyosodni arról, melyik tojás a fias (persze ezt már a kotlás kb. ötödik napjától már szemrevételezéssel is meg lehet állapítani, mellőzve mindenféle lámpázást), és persze, hogy melyikben van élet. A vízbe mártott tojások minden esetben a hegyesebbik felükkel lefelé vannak a folyékony közegben, és szinte mindig egy kicsit megdőlve, tehát még csak véletlenül sem függőleges pózt véve föl táncolnak annak felszínén.

Amint odabent megmozdul a fióka, apró vízgyűrűk képződnek és gyenge táncba kezd az étellel teli tojás. Amint ezt megfigyeltem, már vettem is őket a vízből, hogy újfent a kotló anyamadár alá kerülhessenek. Azon felül, hogy képet kaphattam az aktuális helyzetről, a langyos víz talán megpuhítani is segített a tojáshéjat, megkönnyítve ezáltal a fióka kikelését.

A kotlási idő 13. napján ki is kelt az egy szem fióka, és én aggódva figyeltem szinte minden mozdulatát. Mivel az építőiparban tevékenykedem, nagyon sok időt nem tudok/tudtam szentelni kedvenc tollasaimnak, ám szerencsére a tojó madár tudta a dolgát, és szépen nevelkedett az egyke.

Hat napos korában voltam képes meggyűrűzni őt, egy mindössze 2,7 mm-es belső átmérővel bíró gyűrűvel, melyet követően a miniatűr lágyeleség tartót a kalitból eltávolítottam, a fiókát pedig áthelyeztem a már említett kanári fészekkosárba. Döntésem helyesnek bizonyult, a tojó áttelepült a jóval kényelmesebb fészekbe, s ez mind a fiókának, mind a horvát tojónak előnyére vált.

Amíg tojásokon gubbasztott, nem sok értelmét láttam az áthelyezésnek, de mivel tudtam, hogy a fióka sokkal nagyobb ösztönzőerőnek bizonyult, mint a tojás, így bátran, és utólag elmondhatom, helyesen cselekedtem.

Saját tenyésztésű csicsörkém 17 naposan már kiült a fészek peremére, majd néhány nap elteltével már büszkén el is hagyta azt. Előnyére, ugyanis a tojó már a következő költéshez készülődve boldogan telepedett be immáron a kanári fészekkosárba, hogy abban alakítsa ki a következő nemzedék számára a legideálisabb bölcsőt.

Fiókáját ugyan nem hagyta figyelmen kívül, de nem is etette innentől kezdve. Ez már a gyűrű nélküli hím privilégiuma volt.

A fészekbe újabb 3 tojás került, s úgy a kotlás 11 napján a már önálló táplálkozásra is képes (ami persze nem jelent egyet az önálló étellel...) fiatalt elválasztottam szüleitől. A probléma sok esetben itt szokott kezdődni... Ez alól nem tudtam magamat sem kivonni. Örömmel tapasztaltam ugyan, hogy a második költés mind három tojása termékeny lett, ugyanakkor erősen aggódtam a szüleit már nélkülöző, de még az önálló életre képtelen fióka sorsát illetően.

Ahogy mondani szokták, nem tudtam, melyik ujjamba harapjak bé, merthogy mindegyik fájdalommal bír. A nehéz döntés megszületett. A tojó szorgalmasan kotlott párját is nélkülözve, az első költésből származó kismadarat pedig apja etette nagyon nagy szorgalommal.

A második költés szinte teljesen megegyezett az elsővel, azzal a különbséggel, hogy itt a felnőtteknek háromszor annyi munkájuk adódott a kicsinyek felnevelésével. De nem lehetett panaszom rájuk. Én mindent megadtam részükre, amit csak kívánhattak egy háromfiókás fészekalj felnevelése kapcsán, ők pedig szerintem maradéktalanul teljesítették mindazt, amit ösztöneik diktáltak. A fiókák ez alkalommal is szinte napra pontosan 17 naponan hagyták el az addig biztonságosnak hitt fészekcsészét, lábukra kb. 6 napos korukban került fel a zárt tenyésztői gyűrű.

A fészket elhagyva, még nem teljesen rálépve az önálló élet nyújtotta útra, úgy kb. 35 naponan állapotuk leromlani látszott. Az eleséget még kérték szüleiktől, ugyanakkor maguk nem voltak képesek felvenni azt, és bármennyire is igyekeztem, a három fészket elhagyott kismadárból kettőt elveszítettem. Az okát a mai napig sem tudom biztosan, ezért szívesen venném, ha e faj tenyésztésével kapcsolatban tenyésztőtársaimtól ötleteket kaphatnék.

A kudarckok, ha a fent leírtakat annak lehet nevezni, nem szegték kedvemet, s nem titkolt szándékom, hogy e csodásan éneklő valódi pintyfajjal újfent gazdagítani szándékozom tenyészetemet.

Cserna Zoltán ifj.

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

57. RÉSZ

Tapasztalataim a szürke csicsörkéekkel

Madármentéssel is foglalkozom. Miután 2020-ban sikerült felnevelnem csupasz koruktól egy fészekalj európai csicsörkét, nagyon megkedveltem őket. Természetesen mikor elég érettek lettek a madarak el lettek eresztve. A szürke csicsörkéek beszerzésének gondolata innen eredeztethető.

Sikerült Monoron egy példányt vennem tavaly nyáron. Eleinte nem voltam biztos benne, párt szeretnék-e tartani, vagy pedig csak egy magányos szelíd énekes hím. A fajnál a nemek megállapítása ránézésre nem igazán lehetséges. Az első madaram is persze tojó lett. De nagyon megkedveltem, egészen megszelídült, élelemért az ujjamra repült, és minden nap kiengedtem repkedni a szobában. Hónapokkal később sikerült további két madarat szerezni. A karanténidő eltelte után a madarak ideiglenesen egy röpkalitkába kerültek, mindhárom csicsörke, illetve egy pár tűzcsíz.

Egyik csicsörke sem énekelt. Nem voltam biztos benne minden madaram tojó-e vagy csak a hím nem szólal meg. A kalitkában teljes béke volt. De késő ősszel az egyik tojó fészket rakott, letojt, és kotlani kezdett. A béke eddig tartott, nem a kotló madár lett agresszív, hanem egy másik madár vele, hajtani üldözni kezdte és a költés is megsemmisült. Nem tudtam eldönteni a madár, aki hajtotta pont azért-e mert egy rivális tojó, vagy azért, mert hím.

De közben Szenáki Józseftől kaptam tenyészkölcsönbe egy biztosan hím madarat. Különtettem azzal a tojóval, amelyik tojt már. A madarak semlegesen megvoltak egymással. Nem volt köztük feszültség, de jelét sem adták költési hajlandóságnak. Mivel a hímek megegyezése szerint csak tavaszig kaptam kölcsönbe, aggódtam, hogy nem sikerül időben összehozni a szaporulatot. Ráadásul közben kiderült az agresszív madár tojó, ugyanis ő is letojt.

A tűzcsízek jelenléte zavarta, kivettem a tűzcsizeket, de a másik csicsörkét is. Ez hiba volt, hiába láthatta a másik madarat, mert a ketrece az eredeti mellé került, a tojásait otthagyták. Ezek után a csicsörkéket mindegyikét összeraktam a röpkalitkába. A madarak eleinte teljes békében éltek.

Itt ejtenék pár szót a táplálásukról. Nálam a takarmányuk egzóta magkeverék, kiegészítve alkalmanként zöldeléséggel, házi lágyeleséggel, csíráztatott magokkal. Illetve grítt és szépia is mindig a madarak rendelkezésére áll.

Sok helyen ajánlják teljesen vagy részben kanári magkeverék etetését. Nekem ez nem vált igazán be, az én madaraim mind a repcét mind a négermagot mind a fénymagot csak akkor eszik meg, ha muszáj. De ha sokan vannak, már nem lehet a fejadagot kiadagolni. Azt tapasztaltam, a madarak szép telt izmúak, jó kondíciójúak az olajos magvak fogyasztása nélkül is.

Így ezt én idővel el is hagytam (eleinte kanáris és egzótás keveréket is kaptak), és ma már csak egzótakeveréket etetek velük.

A madarak a tél végén, a nappalok hosszabbodásával indultak be újra. Először letoj az agresszív tojó. Semmi gond nem volt. Kiülte a kotlási időt, de a tojásai terméketlenek voltak. Utána viszont hirtelen nagyon beindultak a madarak, a négy madár négy fészket kezdett építeni. De mégis a tojásrakás napján két tojó egy fészekbe tojt. Ebből valóságos háború lett a két tojó között. Az egyik madarat ki kellett vennem. De sajnos feltehetőleg a stressz miatt, a másik madár is két napig kotlott majd otthagyta a fészkekaljat.

Beláttam, a közös elhelyezés semmiképp nem lesz megfelelő. Minden tojót kivettem és csak a hímeket hagytam a röpkalitikában. A hím ekkor nagyon beindult, álló nap énekelt, és már az emberi jelenlétre, beszédre is hangos énekléssel válaszolt. A hím önbizalma, illetve a tojó temperamentumossága miatt én a fajnál a hímek mellé teszem a tojót.

Két hét eltelte után az egyik tojót visszaraktam mellé. Ekkor, mint a kanárik, a hím egyből énekelt, a tojó felvette a párzási pózt, és meg is történt a párzás. Lázás fészkepítésbe kezdtek, és a negyedik nap meg is lett az első tojás.

Eközben sikerült még két madarat vásárolnom. Az egyik szerencsére hímnek bizonyult. Karantén után e hím mellé is tettem egy tojót. Itt először a tojó annyira űzte a hímét, hogy a tojót kivettem. Pár nap után viszont, amikor megint összeraktam őket, már pár percen belül a hím etette a tojót, és innentől kezdve teljes összhangban voltak. Az egyik tojó minden alkalommal 4, a másik pedig 3 tojást rakott.

A tojók eleinte elég idegesen kotlanak, a fészekről könnyen leugranak, de hamar visszaülnek. Ahogy halad előre a költés, utána meg egyre jobban megszokják az ingereket, és stabilabban ülik a fészket. Végül volt, hogy az egyik tojót már le kellett tolnom a fészekről. Eleinte pedig akkor is leugrott, ha például felálltam egy székből vagy kinyitottam egy szekrényajtót.

Az első költés minden tojása termékeny lett, kikelt, kirepült, le lett választva. A hímek eközben mintaapaként viselkedtek, a tojókat nagyon sokat etették, a fiókákat is, már akár a napos fiatalokat is. Érdekes volt a párok etetésénél az a különbség, hogy az egyik pár eleinte csak zöldeléséget (tyúkhúr, pitypang, madársaláta) és gyárilágyeleséget etetett a fiókákkal, és csak később kezdték a morzsolt főttojást, és a csíráztatott magokat etetni.

A másik pár viszont az első naptól etette a házi lágyeleséget, a csíráztatott magokat és a főttojást is. A későbbi költéseknél a különbség mérséklődött, de még most is eltérnek ebben.

Mindkét pár igen sok zöldeléséget etet nálam a fiókákkal, különösen az egyik pár. Érdekes volt az a különbség is, hogy az egyik párnál a hím is mindig a tojóval és a fiókákkal a fészekben aludt, ennél a párnál 4 fióka volt, és mind a 6 madár még a fiatalok kirepülése után is a fészekben préselődött este össze.

A másik párnál a fiókák jelentős tokosodása-tollasodása után azonban már a tojó sem aludt a fészekben. A kirepült fiatalok eleinte még visszajárkáltak a fészekbe. Nagyjából háromhetes korukban repülnek ki. Valamint további három hétig még a szüleikkel kell hagyni őket, mert sokáig nem táplálkoznak még maguktól kielégítően.

A fiókák kirepülése után, vagy akár már előtte pár nappal a tojó új fészekalj lerakásába kezdhet. Sajnos viszont hiába indult a szezon itt 7 leválasztott fiatallal, és mindkét pár másodköltésével folytatódott, több kudarc is ért.

A 4 fiókás fészekaljból a két kisebb madár legyengült és elpusztult, pedig 3 hétig a szüleikkel voltak, illetve eszegettek is, de valószínűleg nem voltak mégsem még mindig elég érettek a leválasztásra. Eleséggként mindent kaptak a leválasztott fiatalok, a magkeverék, csíráztatva is, külön muharmag, fürtösköles, gyári lágyeleség, házi lágyeleség stb.

Valamint itt muszáj volt a fiatalokat leválasztanom, mert kikelt a párnál már a következő fészekalj. Számomra úgy tűnik ez a megfelelően időzített leválasztás is egy sarkalatos pontja a faj sikeres tenyésztésének. Valamint a következő fészekalj fiataljai ennél a párnál úgy keltek ki, hogy el kellett utaznom, és a madarak előtt csak mag és gyári lágyeleség volt. Mikor hazaértem, a fiatalok maggal voltak megetetve. De akkor elláttam a párt minden egyébvel is. Azonban az egész fészekalj 2-3 napos korukban elpusztult, szerintem a helytelen táplálás miatt, a szülők túl korai magetetése miatt.

További tragédia is történt. Hetekkel később egy éjjeli riadalom során egy fiatalból egy maroknyi toll kihullott, de más problémát nem észleltem. Reggelre azonban elpusztulva találtam. Így ettől a pártól az első költésből a 4-ből egy fióka maradt végül életben, a másodköltés pedig megghiúsult.

A másik pár 3 fiataljával nem volt semmi gond. Itt is volt másodköltés, két fiókát reptettek ki. Most, amikor a sorokat írom, a tojó pont újra tojást rakott, nem akartam már több költést engedni, de még visszajárnak a fészekbe a pár napja kirepült fiókák, így az még fent volt. A kudarcok ellenére is úgy tűnik, az évet minimum 6 fiatallal fogom zárni, remélhetőleg pedig többel. Az egyik leválasztott fiatal már lelkesen énekelget.

Szerintem a faj a madártartók-tenyésztők részéről több figyelmet érdemelne. A hímek éneke nagyon tetszetős, pacsirtákra emlékeztető. A faj pedig viszonylag bizalmas, még a vadon fogott példányok is könnyen alkalmazkodnak akár a szobai, kalitkás elhelyezéshez is. Sok érdekes megfigyelésre adhatnak lehetőséget a madarászok számára.

Köszönetet szeretnék mondani Szenáki Józsefnek, aki a kölcsön hímet a rendelkezésemre bocsátotta (a csicsörke még mindig nálam van, pedig eleinte tavaszcól volt szó), illetve akivel mindig meg tudtam beszélni a felmerülő kérdéseket, problémákat.

Németh Ádám Zsombor

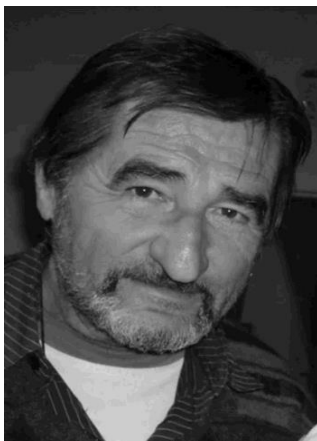
Gyászír

Fási Tibor
(1971-2022)

Hosszas betegség után elhunyt Fási Tibor, madártenyésztő, természetvédő barátunk. Óriási űrt hagyott hiánya a hazai madarászéletben. Igazi polihisztor volt: szakértője a madaraknak, a növényeknek, a történelemnek, a harcművészeteknek, az irodalomnak, a könyveknek és még sok egyébnek. Számos fiatal díszmadártenyésztőnek és természetvédelem iránt fogékony gyermeknek volt tanítómestere, ahogy harcművészként számtalan karatéka mestere is. Nyugodj békében!

Gyászír

Szénási Gábor
(1945-2022)

77 éves korában elhunyt Szénási Gábor, hazánkban és külföldön is megbecsült díszfácán tenyésztő. A Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetségének díszfácán szakosztályát hosszú éveken át vezette. Szakcikkei már a 80-as évek legelejétől olvashatók voltak a szövetség lapjában, illetve a Kistenyésztők Lapjában, majd a Kistermelők Lapjában, Díszmadármagazinban. Több tyúkféle díszmadarat tenyésztett először hazánkban. Emlékét megőrizzük!